
Jean Laurent Minier

Autor:

Data de publicació: 28-11-2021

Anar a la navegacióAnar a la recerca

J. Laurent

Retrat gravat de J. Laurent, publicat el 1887 en un homenatge pòstum, a la revista La Ilustración Nacional,¹segons investigació publicada per l'Arxiu de l'Ajuntament de Toledo.²³

Informació personal

Nom complet

Juan Laurent Minier

Nom nadiu

Jean Laurent

Naixement

23 de juliol

de 1816 Garchizy, Borgoña (França)

Mort

24 de novembre de 1886

(70 anys) Madrid (Espanya)

Sepultura

Cementiri de l'Almudena, Madrid

Nacionalitat

Francesa

Àrea
Fotografia

[editar dades a Wikidata]

Jean Laurent Minier (nascut Jean Laurent; Garchizy, 23 de juliol de 1816-Madrid, 24 de novembre de 1886) va ser un dels més importants fotògrafs que van treballar a Espanya al segle XIX.

Establert a Madrid el 1843, va començar a interessar-se per la fotografia el 1855, prenent vistes panoràmiques de ciutats, paisatges, monuments, obres públiques i obres d'art de la península ibèrica; així com retratant personalitats i tipus populars. Va formar un gran arxiu fotogràfic, que va ser continuat pels seus successors, com el seu gervàs Alfonso Roswag.

Biografia

Caricatura del fotògraf J. Laurent el 1862. Madrid.

Madrid.- 752.- Vista general interior de la nova plaça de braus (any 1874). Còpia a l'albúmina. Biblioteca Nacional de España.

La Torre Nova de Saragossa. Fotografia de J. Laurent, cap al 1876.

Laurent va néixer a Garchizy, Nevers (França) el 23 de juliol de 1816,⁴i es va traslladar a viure a Madrid el 1843,⁵on s'identificaria amb el nom de Juan, en lloc de l'original francès Jean, tot i que sempre va signar les seves obres com a «J. Laurent». A Madrid es va casar amb la vídua d'un pastisser.

Hi ha teories errònies que suposen que va poder mantenir un gabinet de daguerrotips a París (França). Però està comprovat que altres fotògrafs diferents, amb el mateix cognom Laurent, van treballar al segle XIX a França, Alemanya i Rússia. Cal tenir en compte que tant el nom Jean com el cognom Laurent són molt comuns. Així, se sap que a Sant Petersburg (Rússia) es va establir H. Laurent; o que a Maguncia (Alemanya) va tenir un estudi J.B. Laurent. Però cap d'ells cal confondre'l amb el Laurent de Madrid.

Fins al 1855 va treballar com a cartroner, dicant-se a la fabricació de luxoses caixes per a pastisseries i de papers jaspeats, o marmolejats, per enquadernacions de llibres. Aquell mateix any es va interessar per la fotografia acolorint còpies en paper, i pels avenços tecnològics del moment, que va arribar a dominar. L'any següent va establir el seu estudi fotogràfic al carrer Carrera de San Jerónimo, número 39, de Madrid (prop del Congrés dels Diputats al mateix local en què va estar de lloguer el fotògraf britànic Charles Clifford), i va començar la seva activitat com a fotògraf professional.

Va tindre el títol de «Fotògraf de Sa Majestat la Reina» durant el període de 1861 a 1868. Des de 1861 tenia una col·lecció de fotografies a la venda, entre les quals figuraven obres del Museu del Prado.⁶

El 1868 va obrir a la Rue de Richelieu de París una botiga (que no estudi fotogràfic), on un empleat venia les seves fotografies d'Espanya i Portugal (des del 1869).

En la seva activitat professional va treballar amb diversos col·laboradors, entre els quals destaca Alfonso Roswag que era gendre seu. El 1883 figurava com a propietària del seu arxiu la seva fillastra Catalina Melina Dosch de Roswag.

Juan Laurent va morir a Madrid el 24 de novembre de 1886,⁷i va ser enterrat l'endemà al cementiri de La Almudena, llavors anomenat Cementiri de l' Est. En la seva làpida -actualment trencada- es va gravar el seu nom espanyolitzat: Juan.

Obra fotogràfica

Detall del carruatge laboratori de Laurent, per preparar i revelar les plaques de vidre al col·lapse, l'any 1872. El personatge seria un ajudant de Laurent. Fototeca de l'Institut del Patrimoni Cultural d'Espanya.

J. Laurent, Estació i castell de Sax, 1858. Còpia a l'albúmina, a partir d'un negatiu de vidre al col·lapse humit. Forma part d'un reportatge de la línia ferroviària de Madrid a Alacant, en l'any de la seva inauguració.

Aparició del nen Jesus á San Antonio (de la Catedral de Sevilla). Foto a l'albúmina per Juan Laurent d'una pintura de Bartolomé Murillo, c. 1875, National Gallery of Art, Washington, DC, Department of Image Collections.

Porta interior de la Llotja de la Seda, València. Foto a l'albúmina per Julio Ainaud, enviat de Juan Laurent al llevant espanyol, 1870, National Gallery of Art, Washington, DC, Department of Image Collections.

J. Laurent va destacar sempre per mantenir-se al dia en els avenços tecnològics que es produïen en la fotografia del segle XIX. Ell mateix va inventar i introduir diverses tècniques com el paper leptuogràfic, juntament amb el fotògraf espanyol José Martínez Sánchez el 1866, que es venia ja sensibilitzat; o un nou sistema d'acoloriment. La majoria de les seves plaques fotogràfiques són del procediment que es coneix amb el nom de col·lodió humit. Usava el ferrocarril per als seus desplaçaments per la península ibèrica, i emprava un petit carruatge o "carro-laboratori" de campanya, on preparava i revelava les seves plaques de vidre al col·lapse. Els negatius de col·lapses eren totalment artesanals i donaven una gran nitidesa.

A l'Institut del Patrimoni Cultural d'Espanya (IPCE), del Ministeri de Cultura i Esport, a la Ciutat Universitària de Madrid, es conserven prop de 12.000 negatius originals de vidre al col·lapse humit, de J. Laurent, i J. Laurent i Companyia; a l'Arxiu fotogràfic Ruiz Vernacci. D'aquests negatius, 9.500 són del format 27 x 36 centímetres, i 1000 són plaques estereoscòpiques del format 13 x 18 cm. Però els negatius més grans conservats de Laurent són del gegantesc format 27 x 60 cm.

A partir dels negatius originals de Laurent, en la segona meitat del segle XIX, s'obtenien còpies en paper a l'albúmina. Còpies positives de l'època de Laurent es conserven en nombroses institucions: Palacio Real de Madrid, Museu Municipal de Madrid, Fons Fotogràfic de la Universitat de Navarra, Biblioteca Nacional de España, Museo del Prado, Museu del Ferrocarril de Madrid, i Institut del Patrimoni Cultural d'Espanya. Però també en institucions estrangeres com ara el Museu de Belles Arts de Lituània (Lietuvos dailės muziejus), a Vilna; o l'antic Palau Reial de Lisboa, avui conegut com a Palácio Nacional da Ajuda. La producció de la Casa Laurent va ser immensa.

Les primeres fotografies de Laurent van ser retrats d'estudi, però el 1857 va començar a viatjar fora de Madrid, prenent vistes estereoscòpiques (que podien veure's en tres dimensions amb un visor apropiat). El 1858 va realitzar el seu primer gran reportatge, sobre la línia ferroviària de Madrid a Alacant, per encàrrec de la companyia MZA. A la Biblioteca del Palacio Real de Madrid es conserva una carpeta que conté aquestes fotografies que van ser regalades a la reina Isabel II. Paral·lelament es conserven negatius originals, com el de l'estació de Sax, a l'Institut del Patrimoni Cultural d'Espanya.

La Casa Laurent va publicar successius catàlegs que relacionaven les seves fotografies a la venda. Contenen llistats amb els números i títols de les fotografies, agrupades per temes i províncies. Es coneixen edicions dels catàlegs de

Laurent dels anys: 1861, 1863, 1866, 1867, 1868, 1872, 1879 i 1880. Aquests catàlegs són imprescindibles per datar correctament les vistes. A partir de 1875 l'empresa va començar a denominar-se J. Laurent i Companyia.

Els seus catàlegs

Catàleg de Laurent, 1a edició, any 1861.

Catàleg de l'any 1868, de fotografies de la Reial Armeria, per Laurent.

L'any 1861 va editar el fullet titulat: Catálogo de los Retratos que se venden en casa de J. Laurent, Fotógrafo de S.M. la Reina (Madrid, Impremta de Manuel de Rojas, 1861). El llistat comença amb una relació de diferents imatges d'Isabel II, en vestit de gran solemnitat, però també bordant, o amb mantilla. A continuació segueixen altres membres de la família reial, ministres, generals, diputats, actors, pintors, músics, artistes de circ, i celebritats diverses, com l'Excm. Sr. José de Salamanca. (Capitalista). Finalitza el catàleg amb pintures del Museu del Prado, que eren reproduccions de versions en litografia o gravat. Totes aquestes fotografies es venien en el format targeta de visita.

El 1863 va ampliar el seu catàleg, afegint 268 vistes d'exterior, i fotografies de les principals obres de l'Exposició Nacional de Belles Arts de 1862. El nou fullet es va titllar: Catàleg de les fotografies que es venen a casa de J. Laurent,...10Es relacionaven vistes de Madrid, Alcalá de Henares, El Escorial, Aranjuez, Toledo, Segovia, La Granja, Alhama de Aragón, Monasterio de Piedra, Cuenca, Alacant, Sax, Barcelona, Còrdova, Granada, Màlaga, Ronda, Gibraltar, Sevilla, Tetuan, i l'esquadra espanyola fondejada a la badia d'Alacant. Laurent va embarcar en diferents vaixells, com la corbeta Colón, fotografiant oficials i mariners en els seus llocs de combat.

El catàleg de 1867,¹¹ va ser un llibre redactat en francès, tot i que imprès a Madrid. A partir de llavors va utilitzar l'idioma francès per captar clients estrangers. Aquesta vegada oferia les vistes en gran format, a partir de negatius de vidre de 27 x 36 centímetres. Entre altres temes va incloure amplis reportatges de les línies ferroviàries de Madrid a Saragossa, i de Logroño a Bilbao. També comercialitzava altres vistes de ciutats com: Alacant, Àvila,¹² Badajoz, Barcelona, Bilbao, Burgos, Ciudad Real, Còrdova, Girona, Granada, Guadalajara, Jaén, León, Lleida, Logroño, Madrid, Màlaga, Oviedo, Pamplona, Salamanca, Santander, Segovia, Sevilla, Tarragona, Teruel, Toledo, Valladolid, València i Saragossa. Aquestes fotografies es podien comprar soltes, o muntades sobre cartrons; però també agrupades en àlbums temàtics luxosament enquadernats.

No totes aquestes fotografies van ser preses personalment per Laurent. Per exemple, a l'hivern de 1866-1867, Laurent i Martínez Sánchez es van repartir la feina per fer conjuntament uns àlbums d'Obres Públiques d'Espanya, per a l'Exposició Universal de París de 1867. Així, les fotografies de ponts, fars, pedreres i ports de l'est de la Península (Tarragona, València,...) van ser preses per Martínez Sánchez; però els seus negatius es van incorporar a l'arxiu de Laurent.

A més de les fotografies que venia per catàleg, Laurent prenia altres vistes per encàrrec. Per exemple, el 1874 Laurent va fotografiar les Pintures negres de Goya, en la seva situació original a les parets de la Quinta del Sordo. Aquestes fotografies es creia que van poder ser encarregades com a model per a gravats,¹³ però van ser realitzades per a ús del restaurador Salvador Martínez Cubells,¹⁴ quan la Quinta de Goya era propietat del baró d'Erlanger. I, com que era un encàrrec privat, Laurent mai va comercialitzar aquestes fotografies; tot i que els seus successors sí que les van difondre, cap al 1890, quan les pintures ja havien estat transferides a llenç i donades al Museu del Prado. Els negatius originals de vidre al col·lapse els conserva actualment l'IPCE (Institut del Patrimoni Cultural d'Espanya).

Una altra especialitat de Laurent va ser l'aplicació de fotografies als ventalls, a partir de 1864, obtenint un Reial Privilegi d'Invenció a Espanya, i una patent a França. En diversos museus es conserven ventalls il·lustrats i muntats amb fotografies de retrats de toreros, formant un mosaic plegable. Així, el Museu Tèxtil,¹⁵ el Museu Tèxtil de Tarrasa; el Museu Frederic Marès de Barcelona; el Museu Provincial d'Àvila, o els Cellers Osborne, del Port de Santa Maria, compten en les seves col·leccions amb ventalls de Laurent, que tenen enganxats nombrosos retrats de toreros de l'època, com Cúchares, Lagartijo o Frascuelo. El 1877 seguia venent ventalls, tot i que amb el nom de J. Laurent i Cía.

Ainaud, enviat de Laurent

La casa Laurent va comissionar diversos fotògrafs, per obtenir negatius en algunes províncies, i completar els fons del seu arxiu. Així, mentre el mateix Laurent estava prenent vistes en una ciutat, un altre equip de fotògrafs treballava en un altre lloc. Tots aquests negatius es van incorporar a l'arxiu de Laurent.

Entre els anys 1870 i 1872, Julio Ainaud va ser un d'aquests comissionistes o enviats de Laurent. Ainaud va prendre moltes vistes al llevant espanyol, des de Múrcia fins a Barcelona. Per exemple, va ser el veritable autor de fotografies molt notables de València i Tarragona.¹⁶

Laurent a Portugal

Catàleg de Laurent, edició d'octubre de 1879.

El març de 1869 Laurent va viatjar al Regne de Portugal, transportant el seu carruatge-laboratori fotogràfic, per obtenir vistes de les principals ciutats i monuments. També va retratar la família reial portuguesa.¹⁷ Era un moment en què Espanya estava buscant nou rei, després del destronament d'Isabel II el setembre de 1868. Però Fernando II de Portugal, no va acceptar l'oferta de la corona espanyola, per preservar la independència del seu país.

Laurent va haver d'obtenir a Portugal més de 450 negatius de vidre al col·lapse. Aquests negatius corresponien a 200 títols o motius diferents; doncs normalment Laurent prenia dos negatius successius de cada enquadrament, i de vegades també realitzava una versió estereoscòpica. El llistat de vistes fotogràfiques de Portugal, a la venda, es va incloure -per primera vegada- en l'edició de 1872 del catàleg de Laurent.¹⁸ Les ciutats i llocs fotografiats van ser: Lisboa, Sintra, palacios da Pena i de Monserrate, Mafra, Alcobaça, Batalha, Tomar, Coímbra, Oporto, Braga, Guimarães, Setúbal i Évora.

També al catàleg de Laurent y Compañía, edició d'octubre de 1879, es va publicar la llista de totes les fotografies de Portugal, juntament amb les d'Espanya. Aquesta vegada el llibre incloïa una detallada guia turística, amb un mapa desplegable de la península ibèrica. Aquesta edició, de 675 pàgines, relacionant més de 5.000 fotografies a la venda, és una joia bibliogràfica. El llibre es va imprimir i va editar a Madrid; tot i que es va redactar en idioma francès, per a la seva millor difusió internacional.¹⁹

Alfonso Roswag, el germ de Laurent, va ser l'autor del text de la guia turística de 1879. Pel que fa a Portugal, va escriure un ampli capítol de 78 pàgines, resumint la història d'aquell país, i comentant els seus monuments més destacats. Probablement, deu anys abans, Roswag va acompanyar a Laurent en la seva campanya per terres portugueses. Respecte als reis, Roswag va assenyalar que Luis I de Portugal, i la seva esposa María Pía, ocupaven dignament el tron.

Còpies a l'albúmina, de les vistes portugueses de Laurent, eren venudes a Lisboa per A.M. Antunes (rua do Chiado, 88), i a Oporto per Manuel Costenla (rua de Sant Antonio). Eren els dipositaris a Portugal, l'any 1879. Paral·lelament, les fotografies portugueses es venien a Madrid, a la seu central de l'empresa de Laurent (Carrera de San Jerónimo, 39), i a la sucursal de París (rue de Richelieu, 90), així com en llibreries d'altres capitals.

Galeria

Detall d'un negatiu de col·lapse humit, de l'any 1868, amb el laboratori de J. Laurent en un furgó ferroviari.

Fidel rèplica del carruatge de Laurent.

Colodió humit. Abocant col·loca a l'interior del laboratori ambulant.

Desembre de 1874. Pont de Vilches nº 39, destruït per un descarrilament. Negatiu de vidre al colodió, de J. Laurent, Fototeca del IPCE.

La maja vestida, de Goya, fotografiada al sol, per Laurent, el 1867 o el 1868.

Govern Provisional el desembre de 1868.

Vista de la torre inclinada, o Torre Nueva, de Saragossa, cap a l' any 1876.

Làpida de la tomba del fotògraf Laurent al Cementiri de l' Almudena, de Madrid.

Vista del teatre romà de Mèrida abans de la seva excavació. Laurent, cap al 1867.

Escala de la casa-palau de Laurent, a Alcalá de Henares.

Vegeu també

Palau Laurent

Referències

- ? «Sr. Juan Laurent i Misicer». *La Il·lustració Nacional* (Madrid) 5 (2). 20 de gener de 1887.
- ? Toledo a les fotografies de J. Laurent. Carlos Magariños Laguía, Toledo, 2014 Arxivat el 24 de gener de 2016 a Wayback Machine.. Universitat de Castella-la Manxa / Facultat d'Humanitats de Toledo. Màster Universitari en Patrimoni Històric: Recerca i Gestió. Curs Acadèmic: 2012-2013 (revisat el novembre de 2014).
- ? Ajuntament de Toledo, Arxiu, 2 de desembre de 2014, Toledo a les fotos de: Laurent (1857-1881) Arxivat el 13 de desembre de 2014 a Wayback Machine..
- ? Teixidor, C. (juny de 2001). Universitat d' Arizona. The University of Arizona, College of Fine Arts., ed. «Jean Laurent. Textos. Un tal Laurent: Dades comprovades i errors publicats.». Arxivat des de l'original el 22 de maig de 2010. Consultat el 20 de novembre de 2012.
- ? López Mondéjar, P. (1999). *Història de la fotografia a Espanya* (1a edició). Barcelona: Lunwerg editors. p. 45. ISBN 8477826609.
- ? Fontanella, L. (1981). *La història de la Fotografia a Espanya des dels seus orígens fins al 1900*. Madrid: Ediciones El Viso. p. 137. ISBN 84-86022-00-2.
- ? Carlos Teixidor, «Fotografies de Sevilla, anys 1857-1880, per Juan Laurent», a *Sevilla artística i monumental. 1857-1880. Fotografies de J. Laurent*, Madrid, Fundació Mapfre i Ministeri de Cultura, 2008, pàg. 26. ISBN 978-84-9844-114-7.
- ? "La Correspondencia de España", Madrid, 12 d'agost de 1866, nº 3.103, pàgina 4. Anunci de la Fotografia i Leptografia Laurent: nou sistema de leptografia (...) preus dels retrats de targeta (...) En leptografia, sobre porcellana, última perfecció de la fotografia.
- ? Kurtz, Gerardo F. (2001), «Origen d'un mitjà gràfic i un art. Antecedents, inici i desenvolupament de la fotografia a Espanya», a *Summa Artis. Història General de l' Art. Vol. XLVII. La fotografia a Espanya: dels orígens al segle XXI*, Madrid, Espasa Calpe, 2001, tom 47, pàg. 168. ISBN 84-239-5492-7
- ? J. Laurent, ed. (1863). *Catàleg de les fotografies que es venen a casa de J. Laurent, fotògraf de S.M. la Reina i de SS. AA. RR. los Serms. (Sereníssims) Infants d' Espanya. Celebritats contemporànies.- Vestits i costums nacionals.- Vistes estereoscòpiques d'Espanya i de Tetuan.- Obres artístiques*. Madrid.
- ? J. Laurent, ed. (1867). *Catalogue des principaux tableaux des musées d'Espagne reproduits en photographie (...)* Suivi d'un Catalogue de quelques tableaux modernes et des principaux monuments d'Espagne. Madrid.
- ? Sanchidrián Gallego, Jesús M^a (2010). «Ávila romàntica en la fotografia de J. LAURENT (1864-1886)». *Ávila romàntica en la fotografia de J. LAURENT (1864-1886)* (Ávila: Piedra Caballera, A.C.). ISBN 978-84-613-5859-5. Consultat el 2 de gener de 2019.
- ? María del Carmen Torrecillas Fernández, «Les pintures de la Quinta del Sordo fotografiades per J. Laurent», *Butlletí del Museu del Prado*, tom XIII, número 31, 1992, pàg. 57 i ss.
- ? Carlos Teixidor, "Fotografies de Laurent a la Quinta de Goya", a revista *Descubrir el Arte*, nº 154, desembre de 2011, pàgs. 48-54.
- ? Sara Badía Villaseca, «El més bell ventall fotogràfic de J. Laurent», *Datatèxtil*, n.º 20, Tarrasa, juliol de 2009, pàg. 4 i ss.
- ? Jep Martí Baiget, «Jules Ainaud (Lunel, França, 1837 - Barcelona, 1900)» (en català). Un resum de la comunicació està publicat en paper a: *Imatge i Recerca*. 11es. Jornades Antoni Varés. Ponències, experiències i comunicacions. Girona : Ajuntament de Girona, 2010, pp. 128-131.
- ? Nuno Borges de Araújo, «A singular viagem do fotógrafo Jean Laurent a Portugal, em 1869» (en portuguès). En revista *CEM*, n.º 1 (2010), CITCEM, Oporto i Braga, pàgs. 87-108.
- ? J. Laurent, *l'Espanne et le Portugal au point de vue artistique, monumental et pittoresque*. Catalogue, Madrid i París, 1872, pàgs. 165-168.
- ? A. Roswag, *Nouveau guide du touriste en Espagne et Portugal. Itinéraire artistique*, Madrid, "J. Laurent et Cie.", octubre de 1879.
- ? Huguet Chanzá, José; Teixidor Cadenas, Carlos (2003). «Les fotografies valencianes de J. Laurent» (Impressió). En

Bibliografia

Maite Díaz Francés, J. Laurent 1816-1886: Un fotògraf entre el negoci i l'art, Madrid, Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, Institut del Patrimoni Cultural d'Espanya, 2016. ISBN 978-84-8181-643-3

VV. AA., Les fotografies valencianes de J. Laurent, València, Ajuntament de València, 2003. ISBN 84-8484-069-7

VV. AA., Jean Laurent al Museu Municipal de Madrid. Retrats. Artistes plàstics, cat. Purificación Nájera Colino, Madrid, Museu Municipal de Madrid, 2005. Tom I. ISBN 84-7812-591-4.

VV. AA., La Casa Laurent i Guadalajara. Fotografies, 1862-1902, Guadalajara, Diputació Provincial, 2007. ISBN 978-84-87791-90-1

VV. AA., L'Andalusia del segle XIX a les fotografies de J. Laurent i Cía., Almeria, Junta d'Andalusia, 1999. ISBN 84-8266-024-1

VV. AA., Un fotògraf francès a l'Espanya del segle XIX: J. Laurent: Un photographe français dans l'Espagne du XIXème siècle, Madrid, Ministeri d'Educació i Cultura, Caja de Madrid, 1996. ISBN 84-922135-0-7

VV. AA., J. Laurent i Cía a Aragó. Fotografies, 1861-1877, Saragossa, Diputació Provincial de Saragossa, 1997. ISBN 84-89721-13-0

VV. AA., Obres Públiques d' Espanya. Fotografies de J. Laurent, 1858-1870, Ciudad Real, Universitat de Castella-la Manxa, 2003. ISBN 84-8427-286-9

VV. AA., ¡Hola, Espanya! XIX amžiaus Ispanijos fotografijos. Fotografies de l'Espanya del segle XIX, Vilna (Lituània), Lietuvos dailes muziejus i Ministeri de Cultura d'Espanya, 2005. ISBN 9986-669-47-2. Llibre imprès a Lituània. Edició bilingüe en lituà i espanyol o castellà.

Enllaços externs

Escolta aquest
article (info)

MENÚ

0:00

Aquesta narració d' àudio va ser creada a partir d' una versió específica d' aquest article i no reflecteix les possibles edicions subsegüents.

Més articles gravats

¿Problemes en reproduir aquest arxiu?

Wikimedia Commons alberga una categoria multimèdia sobre J. Laurent.

Catàleg J. Laurent. Ministeri de Cultura i Esport d'Espanya (amb 6.300 fotografies digitalitzades)
Exposició "La España de Laurent" (1856-1886) Un passeig fotogràfic per la història. Madrid, 2019.
Exposició de Laurent, The Solemnity of Shadows: Juan Laurent's Vision of Spain, 2011, National Gallery of Art, Washington DC.
Exposició de Laurent a Lisboa. Exposició el 2010.
Exposició de fotografies de Laurent preses el 1869 a Portugal. Exposició a Oporto, el 2009.
Exposició de Laurent el 2005 a Vilna. Exposició a Lituània.
Bibliothèque numérique INHA - Fonds photographique Jean Laurent de l'ENSBA.
Col·lecció digitalitzada d'obres de Laurent a la Biblioteca Digital Hispànica de la Biblioteca Nacional d'Espanya.
Laurent, a Washington, a la National Gallery of Art.

Control d' autoritats

Projectes Wikimedia
Dades: Q558371
Multimèdia: Juan Laurent

Identificadores
WorldCat

VIAF: 56885453
ISNI: 0000 0001 2026 3797
BNE: XX894982
BNF: 14977281s (data)
GND: 119287307
LCCN : nr93049160
NKC: jx20110406008
SUDOC: 085595241
ULAN: 500115189
UB: a1126885
ARAE: laurent-y-minier-juan-1816-1886
Open Library: OL6178468A
PARES: 46521
RKD: 388110
Diccionaris i enciclopèdies
DBE: url
Repositoris digitals
BDCYL: 11401
BVPB: 136554
MNCARS: url
Museu del Prado: 57a5b9e3-fcb6-40c6-9f9b-64ef032d4644